

Syv sprogfejl du for alt i verden skal undgå i dit manuskript

Lars Christensen, foredrag, Skriveværkstedet, BogForum 2014.

1. Ordbogsignorance og opslagsforskrækkelse

Husk at bruge **Retskrivningsordbogen (dsn.dk)** og **Den Danske Ordbog (ordnet.dk/ddo)**. Onlineudgaverne af de to ordbøger er helt gratis at bruge og bliver løbende opdateret. Opslagsværket **Håndbog i Nudansk** fra Politikens Forlag skal du desværre betale for, men det er et køb du aldrig vil fortryde.

Læs en mere udførlig beskrivelse af de tre værker i dette blogindlæg:

<http://blog.dansksprogrevision.dk/#post12>

2. Tegnsætningsignorance

Lær at bruge alle tegnene korrekt. Vi brænder ofte meget krudt af på kommaet, men der er også regler for brugen af alle de andre tegn. Husk i øvrigt at afsnitsinddeling også kan betragtes som tegnsætning. Læs om alle tegnene i de officielle retskrivningsregler på **Dansk Sprognævns website (dsn.dk)** eller bagerst i den nyeste udgave af **Retskrivningsordbogen**.

Find retskrivningsparagrafferne om alle tegnene her:

<http://www.dsn.dk/retskrivning/retskrivningsregler/a7-1-6/a7-2>

3. Replikrod

Replikgengivelse medfører som regel tegnsætningsfortætning, og det er derfor oplagt at se nærmere på replikkerne i et manuskript for hurtigt at vurdere en forfatters skriftsproglige niveau. Som udgangspunkt kan replikker markeres på tre forskellige måder: replikstreg, anførselstegn eller slet ingen repliktegn. Husk også at afsnitsinddeling (indryk, linjeskift, linjemellemrum etc.) kan betragtes som et selvstændigt tegn som spiller en væsentlig rolle i forbindelse med replikker. Retskrivningsreglerne er temmelig liberale på dette punkt, og det kan du med fordel udnytte, men du skal alligevel tænke dig grundigt om når du skriver replikker. Lær reglerne, og leg med dem.

De to adresser herunder fører dig til hhv. § 59 om replikgengivelse og til min gennemgang og analyse af § 59:

<http://www.dsn.dk/retskrivning/retskrivningsregler/a7-40-60/a7-59>

[http://danskspogrevision.dk/PDF-filer/Replikgengivelse_\(Dansk_Sprogrevision,_28.3.2014\).pdf](http://danskspogrevision.dk/PDF-filer/Replikgengivelse_(Dansk_Sprogrevision,_28.3.2014).pdf)

4. Inkonsekvens

Konsekvens er godt. Inkonsekvens er dumt og forstyrrende. Vælg som udgangspunkt ét spor, og hold dig til det. Når der er valgfrihed i forbindelse med staveformer, skal du holde fast i dit valg. Har du valgt en bestemt tegnsætningsstrategi, skal du stå ved din strategi. Bruger du en bestemt sproglig stil, skal du holde dig til den stil.

Det er naturligvis muligt at lege med begrebet inkonsekvens og bruge det kreativt i dit manuskript. Det kan der sandsynligvis komme noget interessant ud af, men du skal sørge for at holde tungen lige i munden hvis du gør det det. Det kan nemt gå galt.

5. Hyperkorrektio

Når du virkelig har fået styr på retskrivningsreglerne, har du naturligvis lyst til at vise alle at du ved hvad du gør, og at du aldrig laver fejl. Problemet er bare at mange i deres iver efter at undgå sprogfejl ender med at lave alvorlige fejl. Det kan lyde underligt, men det er mere udbredt end man skulle tro. Sætningerne 'Gaven fra Lea og jeg var brylluppets helt store overraskelse' og 'Morten talte med direktøren på hans kontor' er hverken præcise eller korrekte. Her skal du skrive 'Gaven fra *Lea og mig* (el. *mig og Lea*) var brylluppets helt store overraskelse' og 'Morten talte med direktøren på *sit* kontor'. I det sidste eksempel er der stadigvæk tale om direktørens kontor selvom mange mener det lyder meget mystisk.

Hyperkorrektio kan også handle om andet end retskrivningsfejl. Du har måske lært en række tommelfingerregler om selve skriveprocessen a la 'Hold dig til nutid', 'Skriv aldrig *man*', 'Brug aldrig passiv' osv. Hvis du følger populære tommelfingerregler slavisk, vil det hæmme dit sprog. Du vil være så bange for at gøre noget forkert at din skrivestil bliver hyperkorrekt. En hyperkorrekt skabelonroman ... Har du lyst til at læse den?

6. Sprogproblemer i første kapitel

Hvis du har besluttet dig for at bruge professionel sparring, kan du spare mange penge ved udelukkende at fokusere på det første kapitel i dit manuskript. I stedet for at sende hele dit manuskript til en professionel redaktør kan du nøjes med at sende det første kapitel. I stedet for at betale en professionel korrekturlæser for at læse hele dit manuskript kan du reducere udgiften voldsomt ved kun at få læst et begrænset antal sider. Efterfølgende kan du evt. supplere med en enkelt rådgivningstime. Alt det du får ud af den professionelle gennemgang af det første kapitel, kan du derefter på egen hånd drysse ud over resten af manuskriptet. Gør man sådan, strækker pengene pludselig langt.

7. Ret

Måske er du bange for at dit sprog kvæles hvis du følger retskrivningsreglerne. At sproget bliver stift, formelt og konservativt. At kreativiteten annulleres. Men sådan behøver det ikke at være. Kreativt sprog og sproglig leg er fantastisk og måske ligefrem nødvendigt, men du skal passe på, for du kan nemt komme til at dumme dig. Sproglig leg fungerer først rigtig godt når du er helt fortrolig med retskrivningsreg-

lerne. Når denne fortrolighed er på plads, bliver reglerne endnu et redskab i din sproglige værktøjskasse som kan bruges til at forfine dit sprog og gøre det mere præcist.

Retskrivningsreglerne indeholder mange gråzoner som du kan udnytte og lege med. Regulære regelbrud kan bruges kreativt, men det er risikabelt at kaste sig ud i den slags uden at have fuldstændig styr på de regler der brydes. Hvis du ikke respekterer, sætter dig ind i og forholder dig til de officielle retskrivningsregler, saboterer du dit eget manuskript.

Læs og lær retskrivningsreglerne, og brug flittigt de tre ordbøger og opslagsværker som er beskrevet under punkt 1: **Retskrivningsordbogen, Den Danske Ordbog og Håndbog i Nudansk.**